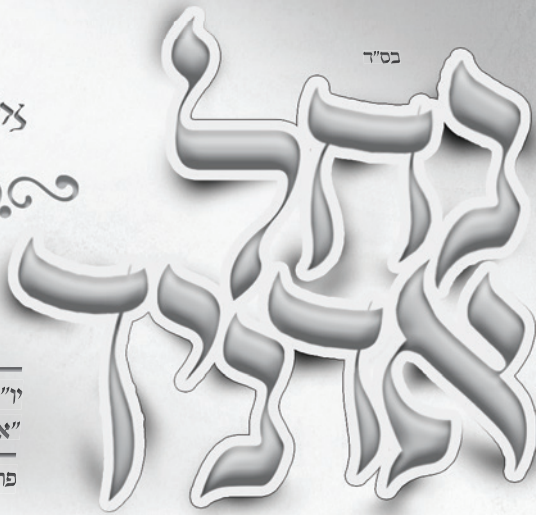

להגלות נעים תורה וחסידות
מנדר היוצא מעוז

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' ויחי תשפ"א + גליון פ"א

פלאות התורה מאצרותיו של
התנ"ח ר' זרח רונטל שליט"א

חלוקי הנחל

"ויחי יעקב בארץ מצרים" קדושת ומעלת השנים שחי יעקב במצרים מחז"ל וספרי קבלה וחסידות

פרשתינו הק' עוסקת בשבעים ואחת שנותיו האחרונים של יוסף. כאשר בתחילת הפרשה הם שבע עשרה שנה שחי יחד עם יעקב"א, את שנותיו המושלמות בטובה מתוך מאה ארבעים ושבע שנותיו, בכל בחינות עולם שנה נפש! כאשר נפרט בעז"ה לקמן.

המדרגה הגבוהה בבחינת 'עולם'

וכן הכינו את מצרים בכל בחינות עולם שנה נפש, בבחינת 'עולם' כתב מהר"ש קלוגר שכמו שהקב"ה ירד עם יעקב"א מאר"י למצרים, כך נתן לו כח בבחינת "נחלה בלי מצרים" שיוכל להוריד את קדושת ארץ ישראל לתוך מצרים! וכן מובא בחת"ס (דושי"ם ואגרות ד' ני"ג) שבזה ששלח את יהודה לבנות ישיבה בגושן משך לשם קדושת ביהמ"ד ואר"י? וכן מביא בדברי יואל באריכות את דברי הש"ך עה"ת שיעקב"א שלח עם יהודה בנו רצועה מארץ ישראל לגושן! שיעקב"א נתברך "ופרצת ימה וקדמה" וכו' שיוכל לפרוץ מגבולות אר"י ולהמשיך מקום אר"י מחוץ למקומה, וכל זמן שהיה יעקב"א בגושן היתה ארץ גושן ארץ ישראל לכל דבר!

המדרגה המופלאה בכחי' 'שנה'

וההכנה שעשו בבחינת השנה-הזמן, מובא דבר מופלא במהרש"ק בחכמת שלמה ע"פ המובא בחולין דף ז' על רבי פנחס בן יאיר שזכה לדוגה של שלימות שהיה נותן ומשפיע בלי שום בחינה של מקבל ולכן לא רצה להנות משום בשר ודם מיום עמדו על דעתו.

והנה יוסף הצדיק שהוא צדיק יסוד עולם, יוסף הוא המשביר ומפרנס ומשפיע לכל העולם, אבל היה חסר ליוסף הצדיק בשלימות הנתינה בלי לקבל בכלל, שהרי עד גיל שבע עשרה נהנה מבית אביו כשהיה סמוך על שולחן! ואצל יוסף יסוד העולם נחשב זה לרעותא. ולכן התיקון היה שבאותם שבע עשרה שנה שחי יעקב בארץ מצרים, כל ההשפעות לאביו עברו דרך יוסף הצדיק, כנגד שבע עשרה שנותיו הראשונים, ובוזה הושלם להיות משפיע בתכלית השלימות. והשתא א"ש ששנים אלו היו בבחי' יוסף וגבוהים מחמת הזמן. וכמו שג"כ מובא באלשיך הק' שכאשר מלך יוסף על מצרים אסר וקשר את השר העליון של מצרים ששמו רה"ב שהיה ממונה על פרנסת מצרים, כדי שהפרנסה והשפע יגיע ע"י יוסף ולא ע"י השר של מצרים. וכן מובא בשפ"א שהשר של מצרים הוא למעלה מכל שרי שאר האומות והו"ו ששמי אלוקים לאדון לכל מצרים", שהשפע בכל

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבז"ק ז"ע

נחל קדומים

רק התפילה תעז לאדם ותועיל לו

אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי (בראשית מ"ח, כ"ג). הנה מצינו בתורה שאמר יעקב אבינו ע"ה "אשר לקחתי וגו' בחרבי ובקשתי", ותרגם אונקלוס "בצלתי ובבעותי". וכן מצינו כאשר צעק משה "עוד מעט וסקלוני" (שמות י"ג, ד), לא אמר לו ה' "צא הילחם נגדם", רק אמר "עבור לפני העם וגו'" (שם ה). אמור מעתה, כי המלחמה לא תפעול מאומה; אך התפילה לא לאל בורא העולם בזה"ל, "רבנו של עולם, אני הולך לעשות רצונך, היה אתה בעזרי למען כבודך", אזי היו כולם מקשיבים בקולכם. ואם תילחמו כנגדם יוכל להיות חס ושלום חילול השם אם יעמדו כנגדכם ויצליח מעשה שטן חס ושלום.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

זהירות מכעס אפילו בדבר מצוה

ארוך אפם כי עז (בראשית מ"ט, ז). שמעון ולוי היו קנאים לשם מצוה, לא בגלל שהיו אנשי דמים ומרמה ואוהבי קרב עשו מה שעשו לשכם, כי לא היו מוסרים את נפשם אלמלא היו מתכוונים לשם שמים ולקנא קנאת ה' צבאות. ובכל זאת קלל יעקב את קנאתם "ארוך אפם כי עז", כי כעס וקנאות אינן מהמדות טובות, ולעולם ימנע אדם את עצמו מהם אפילו כשהם בכוונה טובה ולשם שמים.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

יששכר מסר תורה את מנוחתו

וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול (בראשית מט, טו). פירש, שאחד שרוצה להראות חיבתו לחבירו הטוב, אזי נותן לו את הדבר האהוב עליו ביותר, ובוזה מראה חיבתו והערכתו אליו, כן יששכר אהב מאד מנוחה ושלוה, והדבר שאהב יותר מסר לשמו יתברך, יומם ולילה לא נח ועמל בתורה הקדושה.

וזהו וירא מנוחה כי טוב מכיון שאצל יששכר המנוחה היתה טובה עליו, לכן ויט שכמו לסבול היפך המנוחה והשלוה הוא לעמול מתוך יגיעה בתורה.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

חיות דקדושה בתוך ארצות מצרים

ויחי יעקב בארץ מצרים (בראשית מז, מז). יש לרמז בזה, "ויחי יעקב בארץ מצרים" שיעקב אבינו השריש את חיות הקדושה בתוך ארץ מצרים, כדי שיוכלו בניו לשהות שם ולתקן את נפשם, ולא ישקעו בתוכה. ובאמת מה שאמרו "לגור בארץ באנו" (לעיל מז, ג), הי' להם לשמירה שלא ישקעו בתוכה. וכונתם היתה שהם באו אל בחינת הקדושה הגנוזה במצרים ולא אל בחינת הארץ הטמאה. וזהו שאמר פרעה ליוסף "אביך ואחיך באו אליך" (לעיל מז, ה), רצ"ל אל בחינת הקדושה שאתה יסדת ולא אל בחינת מצרים הטמאה.

והנה כל עבודת גלות מצרים היתה עבודת הביורורים. ורואים אנו כמה קשה עבודה זו, ואחרי כל הביורורים יצאו ממצרים רק חמישית מבני ישראל ואיכא למ"ד במדרש

שיצאו א' מחמישים, ואיכא למ"ד שיצאו א' מחמש מאות (מכילתא ריש בשלה), והשאר נשארו שקועים שם. כי העולם נברא בתערובת טוב ורע, וכל עבודתו עתה הוא עבודת הביורורים, לברר הטוב מהרע. ולכן אנו מפורזים עדיין בגלות, כדי להשלים עבודה זו, לתקן ולברר את כל הנצו"ק שנתפזרו בכל העולם. ועבודת הביורורים נעשה ע"י שמבחינ בין טוב לרע בין אור לחושך, ומקיים סוד מרע ועשה טוב (תהלים לו, טו). שעי"ז נפרד הטוב מן הרע בפעולתו בזה העולם, ונפרדו הטוב מן הרע בבחי' הרוחנית של הנצו"ק.

(כ"ק מרן רבינו בעל נחל יצחק ז"ע)

מהנחל

נחלי אש בקצירת האומר

"סבל שהוא חירות"

וירא מנוחה כי טוב וגו' (בראשית מט, טו). מי שרוצה לזכות בחיי מנוחה ונחת בעוה"ז, העצה לך היא "ויט שכמו לסבול" לקבל על עצמו עול תורה, שאין שייך חיי שמחה ונחת בעולם הזה כי אם ע"י קבלת עול תורה, דאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

ההשפעות ע"י העמידה בניסיון מכח האבחה"ק

מא-ל אביך ויעוזך וגו' (בראשית מט, כה-כו). רמז לו שמכח קדושת היסוד זוכים לברכות טובות אף בגשמיות. וגילה לו שמה שהי' לו גבורה כזאת, הוא מכח האבות הקדושים, וז"ש "ברכות אביך גברו" הברכות של אביך הם הן שנתנו לך גבורה עלאית כזאת, "על ברכות הורי" היינו בפרט שנתוספו לך הברכות של הורי, זקניך הקדושים, כל אלו חברו יחדיו להשפיע לך כח וגבורה לנצח ולעמוד בניסיון. "עד תאוות גבעות עולם" עד שנתהפך ונעשה מן התאוה עצמה מדרגות העומדות ברומו של עולם.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

שלא שינו שמם

ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק (בראשית מז, טו). הנה אחז"ל (מדרש שיר השירים ד, יג) "רב הונא בשם בר קפרא אמו, בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים, שלא שינו את שמם" וכו'. ועפי"ז יל"פ שביורן יעקב אבינו את זרעו לפני שהחל שיעבוד מצרים, שיוכלו לעמוד בעוז ולא לשנות את שמם. וזה שברכם ואמר להם "ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק", שימשיכו להיקרא בשם אבותיהם הק'.

ויש לרמז שבכח העמידה על טהרת שמותם קיום היה להם זכו להיגאל ממצרים, ש"שמי ושם אבותי אברהם ויצחק", הוא ס"ת "קימים", שבזכות זה יהיה להם קיום לפי אויביהם, ויזכו להיגאל.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

אותם שנים של יוסף היה דרך יוסף הצדיק בעצמו, זה מנע מליפול בטומאת מצרים.

המדרגה הנשגבה בבחי' נפש'

ומצינו הכנה הנפשות צאצאי יעקב"א שיוכלו לרדת למצרים, ולהשאר בקדושתם ובדרגתם. שמבוא מהרה"ק אב"ד סעמיאלע זצ"ל ע"פ הרמב"ן בפי' בעלותך (יא, טו) עה"פ "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" שיש שלימות במספר שבעים. ולכן היו צריכים להיות יורדי מצרים שבעים נפש, שבוה כוללים כל הכוחות כולם, ומספר זה משרה השראת השכינה כאשר הוא מקביל וחומה למחנה העליון! (לכן מנין הסנהדרין הוא שבעים). ולזה לא שלח יוסף קודם מכתב ליעקב"א שהוא חי, שאם היה מגיע יעקב"א מקודם שהיו שבעים נפש במשפחה, לא היו יכולים להתקיים בקדושתם במצרים. ורק אחרי שנתעברה אם יוכבד שנולדה אח"כ ממש בין החומות, שלח להביאו.

שנות יעקב המוכהרות בארץ מצרים

ומובא בב"ר ע"ט-א' שיעקב"א לא נסתלק מהעולם עד שזכה לראות ששים ריבוא מבני בניו! ובספר אוסרי לגפן חלק י' (ע"י ש"ה) עושה חשבון שלפ"ז כל א' ילד באותם שבע עשרה שנה יותר מאלף צאצאים!! כששים ילדים בכרס אחד! (ורק כשהתחיל הגלות והשעבוד - ידור רק שלשה ברכס א'). ולפי החשבון יוצא שכל יום היה עסוק יעקב"א לפחות במאה שמחות! וכמובא בחת"ס שיוסף הצדיק היה מביא ליעקב"א את הכסף והוא היה מחלק לצאצאיו את כל מה שהיה נצרך להם לצורך השמחות ולצורך פרנסתם! כאשר יעקב"א אינו מוריד מעצמו את השטריימל בכל אותם שנות טובה.

וכן זכה יעקב"א להיות הראשון בעולם שנפרד כראוי מצאצאיו קודם פטירתו. כמובא בפרקי דר"א פרק נ"ב, שמיום שנבראו שמים וארץ כאשר הגיע זמן פטירתו של אדם היה מתעטש אפילו עומד בדרך או בשוק, ומיד היתה נשמתו יוצאת מנחיריו ר"ל. וביקש יעקב"א ע"ז רחמים מלפני הקב"ה שיהיה שהות לאדם לצוות לבניו, ולתקן חטאיו. וקיבל הקב"ה בקשתו והוא היה הראשון שלא נפטר באופן של עיטוש אלא ע"י חולי. וכאשר נשמע שדבר מופלא ונדיר קורה בעולם, שיעקב"א איננו מסוגל לרדת מהמיטה בגלל חולשה של מחלה וכל מלכי הארץ כאשר שמעו זאת תמהו שלא היה כמותו מיום שנבראו שמים וארץ.

ומובא בב"ר (צ"ח, ט) שכאשר יעקב"א אמר "האספו וכו' וכל לארץ וחינו את כולם, ומובא בתרגום יונתן (מ"ט, א) שהקפיד את יעקב"א ששכב על מיטת זהב והיה שם גילוי שכינה מראשותיו של יעקב"א. ובשמו"ד (ל"ט, ח) שהיה אברהם עומד מימין יעקב ויצחק אבינו משמאל.

וזכה ביום זה לראות את שלימות כל קומת כלל ישראל, וכפי שאו' כ"ק אדמו"ר מסטוטשין זצ"ל שזה רמזו באותיות "גביע", אותיות ג-אבות ב-י"ב שבטי י"ה, ע-שבעים נפש, שהם שורשי שישים ריבוא נשמות בגופים. כאשר רק לפני שבע עשרה שנה היו מתי מעט - שבעים נפש (ההתבונן פי' 870 פנים יתה). ובגיל שבעים ושבע לפני שבעים שנה, עדיין היו כל אותם נשמות מגולגלות בבחינת דומם - באותם אברים ששם יעקב"א מראשותיו. פלאי פלאים!!

וכן אז כשנפרד מהם יעקב"א אומר הוזה"ק בפי' ויגש ובפסחים (דף י"ז ע"ג), שאז אמרו השבטים את הפסוק הק' "שמע ישראל" וכו' ויעקב"א אמר "ברוך שם כבוד" וכו' ונתחומא איתא שאז במעמד הנשגב הזה קיבלו את פרשת קריאת שמע! ובשפתי צדיק שיהי יכלו לקבל רק במעמד שלימות כל קומת כלל"י, שאם היה חסר אפילו אחד מהם לא היה יכול להתגלות בעולם תיקוני ק"ש וב'שכמל"ו שאז נתגלה וזכה השלים יעקב"א תפקידו בעולם.

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ח של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הכנה לימי השובבי"ם

עם רווחים גדולים, שמשברים הקליפות ומוציאים כל הניצוצות הקדושות.

והנה עבודה זו ה' לאבותינו בירדם למצרים, ועבודה זו נעשית ע"י ישראל קדושים בכל דור ודור בימי השובבי"ם, בהם קורין פרשיות גלות מצרים וגאולתם משם, ואע"פ שהעבודה נראית קשה ושחורה, אבל בפנימיות היא "נאוה" כי בזה מוכיחים הגבורה הגדולה בשדה האויב, ובה מביאים למלך הכבוד את האבנים טובות ומרגליות מהמקומות הנמוכים, והם נעשים עטרה למלכנו.

ויש לרמז בדברי המדרש שאמר אי מה אהלי קידר אין להם תכבוסת אף ישראל כן וכו'. וכי כיצד יש היו אמינא כזאת שאין מועיל לישראל תשובה, עד שנצרך להוכיח מיריעות שלמה שמועיל להם תכבוסת. והרי בתורה"ק מפורש שמועיל תשובה, וכל הנביאים עוררו את ישראל לתשובה. ויתכן דהכונה לאותן עונות של פגמי הקדושה רח"ל, שעליהם עיקר התשובה בימי השובבי"ם שהם ימים שחורים ונאויים, ובזוה"ק יש משמעות שעל חטאים אלו אין מועילה תשובה, אמנם בספה"ק ראשית חכמה האריך להוכיח דודאי אין לך דבר שעומד בפני התשובה, אלא שעל פגמי הקדושה ח"ו צריך תשובה עילאה שהיא ע"י תעניות וסיגופים, אבל ודאי כשיחזור בתשובה שלימה יכופר עוונות בשלימות.

וזהו שרמז המדרש, "אי מה אהלי קידר אין להם תכבוסת אף ישראל כן", שעל חטאים חמורים כאלו (שמגונים ועוורים כאהלי קידר) לא יועיל תכבוסת, ת"ל כיריעות שלמה וכו', שאע"פ שמתלכלכין בעונות יוה"כ בא ומכפר עליהם, אלא שלחטאים הללו צריך תכבוסת יתירה.

והוסיף עוד המדרש, שאע"פ שאהלי קידר מטלטלים ממקום למקום, אבל ישראל אפילו בשעה שהם מלוכלכים בחטא, לא זזה חיתנת מאת המקום, וכמו הרקיע שלא זז ממקומו מאז שמתחו הקב"ה, כן ישראל אין חיתנת זה מאתו ית' אפילו בזמני ירידה.

וסיים המדרש, שכמו שיוסף נמכר לישמעאלים ולבסוף קנה את קונו, כן גם ישראל אפילו מי שמדת יוסף נמכרה אצלו לישמעאלים, ונפל מאוד במדת הקדושה, יוכל בימים אלו לא רק לצאת בעצמו מן השבי, אלא אף לקנות את שוביו, ולהיות מעתה מושל ביצור כמו שיהיה יוסף מושל בכל ארץ מצרים.

איתא במדרש שיר השירים (א, ח) עה"פ "שחורה אני ונאוה בנות ירושלים כאהלי קידר כיריעות שלמה", נמשלו תלמידי חכמים לאהלי קידר (קידר - ערביים פראי אדם שוודים ממקום למקום), מה אהלי קידר אע"פ שנראין מבוהץ כעורים, והם מבפנים אבנים טובות ומרגליות, כך תלמידי חכמים אע"פ שנראין כעורים ושחורים בעולם הזה, מ"מ בתוכם יש בהם תורה מקרא ומשנה וכו'. מה יריעות שלמה (שלמה - לשון בגד) מתלכלכת ומתכבסת וחוזרת ומתלכלכת ומתכבסת, כך ישראל אע"פ שמתלכלכין בעונות כל ימות השנה, יום הכיפורים בא ומכפר עליהם וכו'. אי מה אהלי קידר מטלטלין ממקום למקום אף ישראל כן, תלמוד לומר "כיריעות שלמה", כיריעותיו של מי שהשלום שלו, מי שאמר והי' העולם (הם הרקיעים שמתחן השי"ת כאהל לשבת), שמשעה שמתחן עוד לא זזו ממקומן. רבי יודן אומר כיוסף, מה יוסף נמכר לאהלי קידר שנאמר "וימכרו את יוסף לישמעאלים" וחזרו וקונה את קונו, שנאמר "ויקן יוסף את כל אדמת מצרים", כך ישראל יהיו שובים לשוביהם, עכ"ל המדרש.

והנה בספה"ק עבודת ישראל (פרשת וישע) ביאר דברי המדרש שהמשיל תלמידי חכמים לאהלי קידר, כי ישנם חודשים בשנה כגון טבת וחצי שבט (תמוז וחצי אב) שנחשבים לחדשים שהם בחלקו של עשיו, ובהם יש ירידה באפס מה, אפילו לתלמידי חכמים, אמנם אע"פ שהם מתגלבלים קצת מעבודתם, עכ"ז הם מתגברים כארי להלחם ולשרוף את המחשבות המבלבלות אותם, וזכה דייקא ניכר כח גבורתם, כי המלכים הגיבורים עורכים את מלחמתם דוקא בארץ האויב, וכמו כן מי שעובד את ד' בתכלית, לא נפלאות המלחמה לעשותה בשבתות וימים טובים שאז בהיות הקדושה מצוי', רק בימים הנמוכים והשפלים, להתגבר וללחום נגד מחשבות און, וע"ז מוציא הניצוצות הקדושות האסורים בקליפה שמהם נעשו המחשבות.

וזהו שנמשלו התלמידי חכמים לאהלי קידר, כי בימים אלו העבודה היא בבחינת "שחורה אני ונאוה", כי העבודה היא ע"י ירידה באפס מה לבחינת מצרים כדי לברר הנצוק', והם נראים כשחורים וכעורים, כי אין ניכר בהם הגהירות, אבל מבפנים אבנים טובות ומרגליות, כי ע"י התאמצותם בגבורה גדולה באש בוערת באהבה ויראה להלחם עם כוחות הקליפה, הם יוצאים

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר וגו' את אשר יקרא אתכם וגו' (בראשית מט, א). בשם הבעש"ט, אשר יקרא, דרך מקרה, שכל אחד ואחד ישב על עבודתו, בהיסח הדעת, ופתאום יבוא משיח.

עיקר החיות של הצדיק הם הימים שמוסיף בהם אור העבודה

ימי יעקב שני חייו וגו' (בראשית מז, ח). לפי שעיקר החיות של הצדיק הם אותם הימים שמוסיף בהם אור העבודה, והם נקראים ימים ע"ד נאמר "ויקרא אלוקים לאור יום, וזהו ויהי ימי יעקב, פי' הימים שהיה מוסיף בהם אור, הם היו עיקר שני חייו, וק"ל. (נענעם אילמלך)

השכר שמוניע לאדם הוא בעבור שמשבר החומריות

יששכר חמור גרם (בראשית מט, יז). פי' דעיקר שכר המגיע לאדם, הוא מחמת שרגיל מנעוריו בתאוות הגופניות, כי נפש השכל בא אחר י"ג שנים, והוא משוקע בתאוות, והוא משבר התאוות הגופניות ועובד את ד', ומחמת זה מגיע לו שכר, אבל כשלא היה לאדם תאוות החומריות, לא הגיע לאדם שכרו. וזה יששכר חמור גרם, אותיות יש שכר, דהיינו שישולם לאדם הגמול, חמור גרם, פי' החומריות שהוא משוקע בה גורם לשכר. (קדושת לוי)

חסד ד' שנסתם מיעקב לגלות הקץ

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים וגו' (בראשית מט, א). ביקש יעקב לגלות הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה. נראה שבאמת בדברים האלו שאמר יעקב לבניו, מרומזים כל הדברים שארעו לכל שבט ושבט מאז ועד יבוא משיח צדקנו ב"ב רק שמקודם הי' רוצה לאמר להם בגולה, ואח"כ אמר להם בנסתר, וע"ד סתום וחתום הדברים. וז"ש ביקש לגלות הקץ, לגלות דייקא ובאמת הי' זה חסד מאלוקי החסד שישתום הדברים, כ"א הי' מגלה אריכות כ"ב, וסבלות הצרות שסבלנו מאז ועד עתה הי' קשה להם מאד להשבתים והי' מצטערין מאוד, וגם כל הדורות היו מצטערין מאד אם היו יודעין מזה, משא"כ עתה כשלא נגלה אז, היו מחכים הדורות בכל יום שיבוא, וכן אנו מחכים אע"פ שיתמהמה, מ"מ בוודאי יבוא, בב"א. (ודע קודש)

טיב הוא דבר נצחי, ונעמימות הוא רק לפי שעה וירא מנוחה כי טוב, ואת הארץ כי נעמה ויש שכמו לסבול (בראשית מט, טו). וירא מנוחה כי טוב, מנוחה הוא עולם הבא, כי טוב הוא בעצם, משא"כ ואת הארץ ארציות העולם הזה, כי נעמה, היינו רק עריבות לפי שעה, אבל אינו טובה בעצם, ע"כ מחליף הוא עולם העובר בעולם טוב וקיים, ולכן, ויש שכמו לסבול טורח משא עבודת הקודש אפילו יותר מן הארץ. (בני יששכר, שבתות מאמר ב' א"א)

ללמוד ג"כ בעצמו, ואינו נפטר בטענה שעוסק במצוה הוא ופטור משאר המצות^א:

יש אומרים, דשותפות זו אינו דוקא כזבולון נותן חצי מרווחיו תמורת חצי מלימודו של יששכר, אלא אף אם זבולון נותן חלק מסוים מרווחיו תמורת חלק בתורתו של יששכר לפי ערך מה שנותן לו. ואם לא התנו ביניהם על סכום מסוים וקבוע, אזי מחובת זבולון להספיק ליששכר כל הוצאותיו, הן לחיי היום יום והן לדברים הבאים מזמן לזמן, כגון לנישואי בניו ובנותיו וכדו' כאלו בינו, באותו מקום ובאותו זמן^ב. ויש אומרים, דבסתם צריכים הם לחלק ביניהם השכר באופן של מחצה על מחצה, אבל אם זבולון עשיר גדול הוא, ואין יששכר צריך לסכומים גדולים כאלו, מותרים הם לחלק ביניהם תמורת חלק מרווחיו שיחזיקו בזה^ג. ומ"מ מצוה מן המובחר שיחלקו ביניהם שוב בשוה, ובכך הוא שותף גמור לכל דבר וענין^ד:

יש אומרים, שאין צריך לקבוע זמן מסוים למשך השותפות^ה. ויש אומרים, שלכתחילה לא יפחות מג' שנים או עכ"פ לשנה אחת, כיון דאל"ה אין ליששכר מנוחת הנפש ללמוד ברוגע^ו:

ואם יששכר למד תורה שלא לשמה או שנתבטל לגמרי מתורתו מחמת טרדות וכיוצ"ב, לא נגרע כלום משכרו של זבולון, ונטל שכרו מושלם, כיון שהוא נתכוין לשם מצוה^ז. אבל אם יששכר למד תורה מתוך הדחק, ומקבל שכר יתר על המידה מחמת תורה מתוך יגיעה ודוחק, אין לזבולון חלק בה, כיון דלאו מכוחו בא לו היגיעה זו^ח:

נערך ע"י הרה"ג ר' נפתלי מרדכי ראזענבוים שליט"א

הסכם יששכר וזבולון

הנה בפרשת ויחי שאנו קורין השבוע, לומדין אנו מצוה מיוחדת הנוגע מידי יום ויום ללימוד התורה, והוא ענין הסכם השותפות יששכר וזבולון, להחזיק ידי לומדי תורה, והוא ממה שנאמר, **זָבֻלָן לְחוּץ יָמִים יִשְׁכֵן** (מט), ופירש רש"י (ר"ה זבולון בא"ד) שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא, וממציא מזון ליששכר והם עוסקים בתורה. ולפיכך הקדים זבולון ליששכר שתורתו של יששכר ע"י זבולון היתה (רש"י דברים לג, יח ד"ה ולזבולון) ע"כ. ובכך הבה נעסוק בענין חשוב זה המעשה אשר יעשונו בה, ומה גדול מעלתה בס"ד:

מעלתו

שמונה מעלות בצדקה זו למעלה מזו, מעלה הגדולה שאין למעלה ממנה, המחזיק ביד ישראל המך ונותן לו מתנה, או הלואה, או עושה שותפות עמו, או ממציא לו מלאכה כדי לחזק ידו שלא יצטרך לבריות ולא ישאל, ועל זה נאמר, והחזקת בו (מגדבר נה, לה)^א. וכמה טעמים נאמרו בזה. א) מפני שהמלוה מעות לחבירו בלא ריוח, הלווה בוש שהוא נהנה מחבירו בדבר שאין חבירו נהנה כלל, אבל בעושה שותפות אינו בוש כלל מאחר ששינה נהניו. ב) כיון שכל שהת"ח מסובל בדחוקת אינו יכול לעיין היטב בלימודו, ואח"כ בקל משכח לימודו כיון שאין דעתו פנוי ללימודו, אבל כיון שזבולון מחזיקו, ראשו פנוי כולו לדברי תורה, הרי שכל זכירת התורה הוא מכוח המחזיקו:

כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורים, בין בחור בין זקן גדול.

טז. שו"ת אגרות משה (שם אות ט), שו"ת מנחת יצחק (חלק ז שם).
ב. נבטח שטר השותפות להחזון איש (קובץ אגרות חלק א סימן מז) איתא, משך שנה אחת:
יז. קדושת יו"ט [מהרי"ט אלגאזו] (פג), חתם סופר (בבא מציעא ח), שו"ת בית שלמה (י"ד חלק ב סימן צד).
יח. חת"ס חת"ס סופר (חת"ס פרשת אמור) והאמת כי טוב מאוד לעם הארץ המחזיק לומדי תורה כי מלבד מה שנוטל חלק עמו עוד יותר מזה כי אף אם הת"ח ח"ו אינו מהשלטים מ"מ המחזיק נוטל שכרו משלם כי מה הו"ל למיעבד ולמה יפסיד, עכ"ל:
יח. חת"ס סופר (פרשת בהר - ויקרא כה, לב):

יותר מרבי אלעזר בן חרסום, שהניח לו אביו אלף עיירות ביבשה, ואלף ספינות בים, ומימינו לא הלך לראותו, אלא יושב ועוסק בתורה כל היום וכל הלילה, ונוטל שק של קמח על כתפו, והולך מעיר לעיר ללמוד תורה.
המאמר הזה צריך ביאור. דקשה, מה היא דעת העשיר, שהשיב עשיר הייתי וטרוד בנכסים כו', מכל שכן היה לו לקיים התורה מעושר, ולא היה לו להטריד כל כך בעסקים וכו'.
אלא כיון דמעלת המחזיק ידי לומדי תורה גדול במאד, ובכך טוען העשיר, שהוא מחזיק ידי כמה לומדים יעסיקו בתורה, סובר, שדי לו בזה, ואינו מחויב ללמוד בעצמו, מאחר ששוכר אחרים

וכמאמרם (סנהדרין יט) כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו. ולאו דוקא המלמד בעצמו ה"ה המחזיק בממונו לזה, וכענין שמצינו אצל יששכר עם זבולון, שבביל שזבולון החזיקו בנכסיו ליששכר, נקראת תורתו של יששכר עם שלם זבולון ג"כ, ע"כ:
ח. אלשי"ך (דברים לג, יח ד"ה שמח):
ט. אלשי"ך (שם):
י. מהר"ם שיף (סנהדרין ו: ד"ה ואפאה):
יא. ש"ל"ה הק' (שבועות נה מצוה אות מה) וז"ל, תניא ביובא (לה), עני ועשיר ורשע באים לדין לפני הקדוש ברוך הוא וכו' אומרים לעשיר, מפני מה לא עסקת בתורה. אם אומר עשיר הייתי וטרוד בנכסי, אומרים לו, כלום היית עשיר

א. שו"ע י"ד (סימן רמט סעיף ו):
ב. ש"ך (ס"ק):
טעם זה לאו דוקא במחזיק תורה הוא, אלא בכל ענין שעושה שותפות עם העני, מעלה גדולה בצדקה היא. משא"כ טעם הב' אינו אלא בשותפות יששכר וזבולון:
ג. כתב סופר (בראשית ל יד ד"ה וילך ראובן):
ד. שו"ע י"ד (סימן רמו סעיף א):
ה. רמ"א (שם):
ו. שו"ע (שם):
ז. תורת הבית להפחץ חיים (חתימת הספר), וז"ל, "והיה מן הראוי שיחזק ת"ת וישיבות כדי שיתחזק כבוד ד' ותורתו בעולם על ידו והיו נחשבים אלה הבנים שיתגדלו בתורה על שמו,

חופתו, שמן הראוי שיהיה "ערליכער יוד", כי אני בן הרב ר' מיכל מזלאטשוב, ולו היה אב צדיק גדול ה"ר יצחק מדראהביטש שהיה לו גילוי אליהו בכל שבוע ג' פעמים ואל תדמה בנפשך שבחלום ראה את אליהו, רק כשאלוהי היה בא לזקני בשעת שינה היה ממתין עליו עד שניעור משנתו לראותו בהקיץ (שלתל תיחוסין).

אביו הקדוש החשיבו עד למאד ובפרט את עבודתו הקדושה אשר מסופר אודות עבודת התפילה שלו, שרבינו היה בידי אגדות גדולה עם הרה"ק רבי ישראל אברהם מטשאראנוסטראה בן הרה"ק ר' זושא, ופעם התפלל רבינו ומאד מצאה תפילתו חן בעיני רבי ישראל אברהם, ושאלו "וואו האט איר דאס ענגעמען" (מנין לקחתם זאת), וסיפר לו שפ"א נחלש והיה בעלית נשמה ורצו המלאכים לדונו בעבור תפילותיו. ואמר להם אביו רבי מיכל'ע מנין אתם יודעים להתפלל, מפני שאתם טובלים בנהר דינוה. "איך וועל איהם אויך טובלען וועט הער אויך דאוואנען" (סיפורי מן הרמ"ח). והיה דרכו להתפלל מאוד בכוונה ובפרט תפילת ערבית, והיה מקפיד על מי שאינו מתפלל מעריב בכוונה עצומה. וכך אמר עליו אביו הק', "יוסף בני יכול להתפלל" (נתיב מצוותין).

קדושתו וגדולתו

נפלאות מסופר על גדלותו בתורה, אשר ידוע שהי' א' שהי' חתן של אחד מחסידי רבינו והלה הי' למדן,

להנחיל אותה

צוהר לצדיקי הדורות לאור ימי ההילולא

הרה"ק רבי יוסף מיאמפלי זי"ע

ליומא דהילולא כ"ד טבת תקע"ב

"הרב מו"ה יוסף מיאמפלא רב חסיד וקדוש צדיק יסוד עולם בן הרב הגדול הקדוש מו"ה יחיאל מיכל מזלאטשוב זצ"ל תלמיד מובהק של רבינו הבעש"ט נב"ם. והוא אחד מחמשה בנין קדישין ארזי הלבנון אשר הניח אביו הקדוש והאירו לכל העולם" (שם הגדולים החדש).

במעוזיבו הי' זה בערב שבת והבעש"ט קרא לו ואמר לו שיסע לביתו. רבינו יצא, אולם מכיון שלא הי' לו מעות לדרך חזר לביהמ"ד. כעבור זמן שוב קרא לו הבעש"ט הק', וא"ל שיאכל ממה שהכינה הרבנית ויסע מיד ויהי' לו עגלה, ולחש לו באזנו שכאשר יגיע לביתו יראה שנסים רבות נמצאות אצל וזגתו אשר מקשה לילה. ויוציאן החוצה וילחש לו באזן דבר מה שיאמר לו, ותלמד מיד בן זכר למזל טוב. ואכן רבינו הגיע בדרך נס לעירו עוד זמן טובא קודם כניסת השבת, ואח"כ נולד רבינו הק' למזל"ט ונתמלא הבית כולו אורה.

בצל אביו הק'

רבינו התגדל והתחנך לאורו של אביו הקדוש ואף זכה עוד לשתות מן באר החיים של הבעש"ט הקדוש כאשר צירפו אביו לנסיעותיו. דמות דיוקן של אביו הקדוש היתה לגד עיניו תמיד וכאשר אמר לבנו הרה"ק רבי יצחק קודם

חמשה ארזים נטע הקדוש האלוקי המגיד רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, אשר אמר עליהם שהמה מכוונים כנגד ספרים שבתורה הקדושה וכמו שכתב בנו הקדוש רבי יצחק מראדויל בספרו אור יצחק (שמות) "וכן אמר אבי הק' ז"ל הבאתי לעולם ה' בנים כנגד ה' חומשי תורה. אחי הקדוש רבי יוסלע מיאמפאלע הבכוה, עליו אמר שהוא כוחי וראשית אוני והוא לקח פי שנים".

אור העולם

במשכן ה' אשר לרבינו המגיד הק' מזלאטשוב הופיעה וניצנצה נשמתו הקדושה של רבי יוסף מיאמפאלע אשר קדש מרחם הי', שכאמור העיד עליו אביו הק' שהוא כוחי וראשית אוני. אודות לידתו מסופר (שבחי ביש"ט) על רוח הקדוש שהופיעה בבית מדרשו של הקדוש מן אור שבעת הימים הבעש"ט זי"ע, אשר המגיד מזלאטשוב זי"ע הי' מתלמידיו המובהקים, ובעת אשר הי' אצל רבו

שורש א' * ענף ב'

מי האיש החפץ חיים

רפואתם. ואילו אותו הכפרי אשר גגש באקראי וריפא בחינם, היה שש ושמת עולו ועולץ, כי הלא הוא קיבל רפואות במגן עוד קודם שדרש הרופא שכר על רפואתו".

"וכעת שלמה חיים", עוצר תנחום את שטף דיבורו, "טרם ניגש לנמשל שמביא רבינו בסידורו של שבת לסיפור זה, חוששני שעלינו להכנס לאיזה מקום ריק, כי נדמה לי שכאשר תשמע את הווארט הנפלא והעצום, פשוט תתחיל לקרוד מרוב שמחה, ותעיר חס ושלום את אחד מהשכנים אשר מקיים כעת והשינה משוכחת".

"נו תנחום, אל תמתח אותי כל כך", רוטן שלמה חיים, ועיניו בורקות בציפיה.

"אכן", נענה תנחום ומתחיל להתנועע כענף רענן. "כאמור, זכינו בני קל חי לקבל את התרי"ג עשין ומצוות שעל ידה אנו מעוררים את האהבה ליוצרנו ובוראנו בבחינת איתערותא דלתא. אמנם שבת קודש נתייחדה בזאת, שכאשר יצאנו ממצרים שהיינו שם משוקעים ר"ל בעומקי הקליפות, חשש הקב"ה שבניו יקירו לא ישכילו להבין בערך התורה, וכפי שהיה אצל שאר האומות שחירו השי"ת ולא רצו לקבל התורה, לכן, כאותו הרופא שרצה לרפאות - אך באין מתרפא, נתן השי"ת **במתנה את ההייליגע לעכטיגע שבת**, ואחר שקיבלנו מצווה זו השכלנו להבין טוב נועם מצוות השי"ת ותורתו, ואח"כ היינו יכולים לקבל את כל התורה הק'. **לכן נשארה שבת קודש כמתנה טובה שניתנה בחינם אך ורק על ידי איתערותא דלעילא**".

"ומוכרח אני לסיים בדבריו הקדושים של רבינו, אשר העתקתים לעצמי", מסיים תנחום בפנים זורחות, "אשר מדבר הוא אלי ואליך ואל כל המסכייתים ומאזינים לשיחתנו". **"אשר על כן אתה תראה את כל הנעשה. אם כך גדול כח השבת שטעימת מתיקת אורו היה הגורם לקבלת כל התורה, גם עתה כל ימי האדם אשר אתה חי על האדמה, אם תזכה לשמירת וקבלת השבת עליך, תוכל עי' להתמשך עליך כל קדושת התורה כולה, לקיים את כל דברי תלמוד תורתו באהבה. כי להיות שמינה מתברכין כל שיתא יומין, והברכה הלז הוא בין ברוחניות - הקדושה אשר שמירת וקדושת שבת מועיל להתברך על ידו כל ששת ימי החול שתוכל לעבוד עבודת שמו ית' באמת ולהתדבק בו ע"י תורתו הקדושה, ובין בגשמיות - הברכה שמתברך מינה כל ימי החול בברכת בני חיי ומוזני כיד ה' הטובה עליו**".

שלמה חיים! שלמה חיים!! אתה שומע!? נזעק לפתע תנחום למראה עיניו המזוגגות של בן שיחו. אחר טלטול כדבעי התעורר שלמה חיים ואומר בעינים נוצצות, "סלה לי תנחום, פשוט לא יכלתי לחזור לעצמי, מעוצם ה'פצצה' שהטלת עלי. כזה קטע של הסידורו של שבת שווה מיליונים, ואנכי לא ידעתי".

"אה שלמה חיים", טופח תנחום על שכמו ולוחש כצופן סוד, "חכה חכה, עד עכשיו טעמנו קצת ממתיקות חשיבות ערך השבת. ואי"ה בשבוע הבא נתחיל לטילל עם רבינו אל תוככי שבת קודש להבין ולהשכיל". היה שלום שלמה חיים. "שבתא טבא - תנחום, גוט שבת".

"מת-נה ט-ו-ב-ה יש לי בבית גזני וס-ב-ת שמה, ומבקש אני ליתנה לישראל לך והודיעם". שירת מלאכים מלווה את צעדיהם חרישית. והיו התווים - תווי זהב - עולים ומסתלסלים זה בזה, יוצרים באחדות נפלאה זר זהב כתרה של שבת מעל לראשיהם.

"תנחום", קוטע שלמה חיים את הזמזום המתנגן בעודו פוסע זוהירות מהיכל הנגינה - אל היכל המחשבה, "חשבת פעם על פירוש המילות של ניגון נפלא זה?" "מתוך תווי ואותיות הניגון נשמע היטב שמדובר פה באיזה מתנה ייחודית יותר מכל שאר המצוות. ומאיךך משמע מפירוש המילות שהיה צריך לזה הודעה ו"אנצבע הכנה" כדי לקבל מתנת-חינם זו. חשבת פעם מה רע לקבל מתנה שתם כן, מדוע צריך ללכת ולהודיעם שהם מקבלים מתנה טובה מבית גזניו של הקב"ה, ומדוע באמת זכינו לזאת?"

"שלמה חיים ידידי" לואט תנחום בנחת ובורר מילותיו בקפיצה. "אתה שואל כענין, ואקווה בעזרת השי"ת להשיב לך כהלכה". "אלא דומני שאני עוד חייב לך משבוע שעבר תשובה הוגנת במהות החילוק בין שבת ליו"ט".

"נכון מאוד", מתפרץ שלמה חיים. לדבריו. ומהנהן בראשו בחזקה.

"אם כן הסכת ושמע קודם סיפור" - מקדים תנחום בניחותא. "בעיירה נידחת אי-שם מעבר ימים ונהרות, ימי הקור הגיעו, ותושבי הכפר נאחזו בבעתה. זה משנים קדמוניות ידעו שימים אלו מסוכנים ביותר לבריאות גוף האדם, ומי שיחלה חלילה, אם מחמת שיתקרר, או לחילופין מי שיחליק על הכפור וישבור את אחת מרגליו או שתיים גם יחד, אין תרופה למכתו וגורלו נחרץ להתנוון ולהרקב".

"ובמרחקים ולהלאה ישב לו רופא במדינתו, מכבר רכש הוא ידע והשכלה נרחבת בחכמת הרפואה, אך לאזלת ידו ולצערו כי רב, במדינתו שלו, לא מצטרפים לא לו ולא לרפואותיו. גמר הרופא אומר ונסע למרחקים לאותה עיירה מדוברת, מתוך הנחה מסתברת שבמקום כזה יקפצו עליו כמוצא שלל רב, ולא יחסור לו קופצים וכמובן - מזומנים. ואכן מיד כשהגיע לעיירה פתח את מרפאתו לרווחה, והסתובב ברחובות העיר כרוכל בזעקו - "מאן בעי סמא דחיי".

אולם מה רבה היתה אכזבתו ותדהמתו. בית הרפואה שפיתח ושיכלל עמד שומם וריק, וידיו נשארו חסרי מעש ותועלת. כאן הבין בדעתו, שסיבת הדבר הוא מחמת שמרוב בורותם אין הם יודעים שיש אפשרות כזו "להתרפא ממצחה", ולפי שכלם מי שניגון או נחלה, היא מונח כך עד בוש. נפל בראשו צעה נבונה, הוא יצא החוצה ונתקל בכפרי אשר מגף רגל ועד ראש מלא בחולאים רעים ופגיעים קשים, והכניסו למרפאתו, ובטוב עין ריפא אותו מאחד מחולאיו. אז נפתחו עיניהם של בני אותו הכפר, כאשר ראו כי יש צד ומרפא למחלה נוגע, ומאז צבאו כולם על דלתותיו, והיה התור הולך ומתארך, ויחד עם זאת היה כיסו הולך ומתמלא הון רב ששפכו המה בעד

וחשב שלנסוע אל רבינו יהא בזה משום ביטול תורה וכו'. אמנם פ"א למד עם חבריו ת"ח מופלגים את דברי הרמב"ם הק' במורה נבוכים והגיע למקום מוקשה. ואמר בליבו הנה הרב ר' יוסלע ידוע ללמדן גדול ואמר בליבו שינסה בזה את הרבי. ואכן כאשר רק שם לפני רבינו את הספר, והניח רבינו את המשקפים לראות (כ) הי' כבר זקן מופלג), ומיד ענה תירוץ מספיק וכו' (שירות הוהב).

והיה רבינו מסגף את עצמו מאוד. ופ"א התענה שנה שלמה, וכאשר הגיע בערב יו"כ אל אביו נשען על סטנדר ונרדם, ובעלית נשמתו ראה את מדרגת האכילה של אביו הק' שהיו גבוהות לאין שיעור, ואף יותר ממה שפעל הוא ע"י סיגופיו העצומים, והכריזו שירד לעולם הזה. וראה חתיכת בשר מושענת על סטנדר, ואמרו לו שיכנס בחתיכת בשר הזה והתעורר וכנס אצל אביו וא"ל אביו הק' "נו, איך מיט מין עסין אין דו מיט דין פאסטן" (סיפורי הרמ"ח). וידוע שהופיעה הוה"ק בבית מדרשו והיה עמוד צלותהון של ישראל ופעל ישועות רבות בעדם כפי שידוע ומקובל מצדיקי דורו. (אור יקרתי). ומחותנו הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבו קרא עליו "מחותני הכשר". ותמיד כאשר הגיע אליו הי' יוצא לקראתו בכבוד גדול והערצה עצומה.

הסתלקותו

אודות הסתלקותו של רבינו מסופר סיפור נורא הוד, וכה מסופר בספר שיח אליעזר בשם הרה"ק רבי אליעזר חיים בנו של הרה"ק רבי ברוך מיאמפלי - נכדם של רבינו ומחותנו הרבי ר' ברוך זכ"ע - מה שמקובל בידיהם איש מפי איש במסורת מופלאה.

"רבינו יוסף מיאמפאלי בא אחרי ימים נוראים [בשנת תקע"ב] אל הרבי ר' ברוך להתראות עמו, וקיבלו באהבה רבה, ותיכף אמר לו לרב יוסף, "מחותן לענק, יש לי לדבר עמכם דבר סתר נחוץ מאוד", ועמד מכסאו להכנס עמו לחדר אחר שלא ישמעו העולם. לאחר מכן הוסיף, "הדבר צריך להיות בסוד, ואי אפשר לדבר בבית, כי אם נלך אל היער לדבר שם". וציווה שלא ילך שום אדם עמם וילכו שניהם יחדיו. ברם, בנו של רבינו וחתנו של הצדיק ממעזיבו - הרה"ק רבי יצחק, עקב אחריהם והתחבא מאחורי האילנות בכדי להאזין לשיחתם הקדושה.

ברטט וחרדה שמע כיצד חותנו מספר לאביו, כי ראה בראש השנה ויום הכיפורים קיטרוג גדול על ישראל, ואכן גם אביו אישר אותם הדברים, כשרבי ברוך ממשיך שבדעתו למסור נפשו להצלת הדור, ומבקש הוא גם ממנו "להסתלק מן העולם שיכפרו על הדור ולהציל את הדור", כי שני הצדיקים יחדיו יוכלו לכפר על דורם בהסתלקותם, כשרבינו הביע היסוסים בדבר, "שאג עליו הרבי ר' ברוך, כלל ישראל הוא בסכנה גדולה ואתם צריכים ישבו הדעת!?" באותו רגע יצא רבי יצחק ממקום מחבואו והחל לבכות בקול מר על הסתלקות אביו וחותנו כאחד.

חותנו גער בו באמרו לו כי אין עצה אחרת, והזהירו שלא יגלה לאיש מה ששמע, ואכן כעבור זמן קצר חלה הרבי ר' ברוך ונסתלק לבית עולמו בח"י כסלו תקע"ב, כשהוא מצוה לשלוח למחותנו את התפילין דרבינו תם שלו, וכן את מקלו וגביע כסף, יחד עם בקשה שיאמר עליו קדיש - לרבי ברוך לא היו בנים אלא בנות בלבד - ובאותו מעמד גילה, כי בתו הנשואה לרבי יצחק בנו של רבינו - תלד בן שיקרא על שמו ואף ידמה לו בצורתו.

בתוך השלושים להסתלקותו נולד הנכד רבי ברוך שהיה לימים פועל ישועות ביאמפאלי עיר אבותיו. כעבור זמן קצר חלה מחותנו רבינו יוסף, ומלבד 'קדיש' אחד שאמר על מחותנו, לא יכול היה למלא בקשתו. בכ"ד טבת תקע"ב עלתה נשמתו הטהורה למרום, ומקום מנוחתו ליד אביו הקדוש ביאמפאלי.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגיליון

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' יעקב ריבל שליט"א
לרגל היא"צ של אביו
הרה"ח ר' דוד בן
הרה"ח ר' אברהם ניסן ז"ל
נלב"ע ט"ז טבת תשנ"ה.
ת.צ.צ.ב.ה.

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' ישראל ברנדווין שליט"א
לרגל נישואי בניו החשובים בחדש זה
הבחור יצחק והבחור שמעון נ"י
למז"ט ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד
ויראה מהם ומכל יוצ"ח
רוב נחת וקדושה וכו"ס אב"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' בנימין ווייס שליט"א
לרגל אירוסים בתו למזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד
ויראה מהם ומכל יוצ"ח
רוב נחת וקדושה וכו"ס אב"ר